

**Uchwała Nr XVI / 145/ 2021**  
**Rady Powiatu Kazimierskiego**  
**z dnia 29 marca 2021 roku**

**w sprawie: uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kazimierskim na lata 2021-2024**

Działając na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tj. Dz.U. z 2020 roku poz. 920 z późn. zm.), art. 6 ust. 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020r., poz. 218 z późn. zm.) oraz art.112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020r., poz. 1876 z późn.zm.) Rada Powiatu Kazimierskiego uchwała co następuje:

§1.

Uchwała się i przyjmuje do realizacji „**Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kazimierskim na lata 2021-2024**”- w brzmieniu określonym treścią załącznika do niniejszej uchwały.


§2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kazimierskiego.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Powiatu**

  
**Jerzy Bojanowicz**

## **Uzasadnienie**

Zgodnie z art. 12 pkt 11 Ustawy o samorządzie powiatowym do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu.

Stosownie do zapisu art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Celem programu jest wytyczanie i prowadzenie działań zmierzających do rozwijania skuteczności profilaktyki i niwelowania skutków stosowania przemocy w rodzinie, a tym samym do zmniejszenia skali zjawiska przemocy, zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc, z jednoczesnym zwiększeniem pomocy i ochrony dla ofiar przemocy.

Biorąc powyższe pod uwagę, a także fakt, że poprzedni Program opracowany był na lata 2017-2020, konieczne jest podjęcie przez Radę Powiatu stosownej uchwały.

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XVI/145/2021  
Rady Powiatu Kazimierskiego  
z dnia 29 marca 2021r.

**POWIATOWY PROGRAM  
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE  
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE  
W POWIECIE KAZIMIERSKIM  
NA LATA 2021- 2024**

**Kazimierza Wielka 2021**

## SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie
2. Podstawy prawne Programu.
3. Definicje przemocy oraz specyfika zjawiska.
4. Rodzaje przemocy.
5. Cykle i fazy przemocy w rodzinie.
6. Konsekwencje przemocy.
7. Cechy charakteryzujące osoby doznające przemocy i osoby stosujące przemoc.
8. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu kazimierskiego.
9. Zasoby instytucjonalne funkcjonujące na terenie powiatu kazimierskiego w obszarze działania przemocy w rodzinie.
10. Analiza SWOT.
11. Cele Programu.
12. Obszary działań Programu.
13. Adresaci Programu.
14. Realizatorzy Programu.
15. Przewidywane efekty realizacji Programu.
16. Monitorowanie i sprawozdawczość.



**„Zaczyna się od krzyku .....  
Nie można dopuścić,  
aby uciekł on na zawsze.”**

## **1. Wprowadzenie**

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem społecznym, które niszczy ludzi, niezależnie od ich pozycji społecznej, czy ekonomicznej. Stanowi problem, którego nie wolno lekceważyć, gdyż wpływa destrukcyjnie nie tylko na człowieka doznającego przemocy ale na całą rodzinę. Osoba doznająca przemocy ma zaburzone poczucie bezpieczeństwa, często nie jest w stanie we właściwy sposób realizować się w życiu osobistym i społecznym. Zjawisko to wpływa także na zdrowie psychiczne, równowagę emocjonalną, jak również być przyczyną wielu schorzeń somatycznych, a nawet zagrażać życiu.

Przemoc jest przestępstwem, czyli bezprawnym i zawinionym czynem człowieka, który podlega karze obowiązującej w czasie jego popełnienia.

Wiedza ta zobowiązuje osoby działające w obszarze pomocy społecznej i służby zobligowane do ochrony osób, do podejmowania adekwatnych i skutecznych działań mających na celu pomoc w znalezieniu rozwiązania problemu.

Podstawą opracowania Programu była wstępna diagnoza skali przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Kazimierskiego oraz zadania nałożone na samorząd powiatowy przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kazimierskim na lata 2021 – 2024 jest odpowiedzią na zdiagnozowane problemy oraz jest zgodny z art. 6 ust. 3 pkt. 1 w/w ustawy, zgodnie z którym do zadań własnych samorządu powiatu należy „opracowywanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Program ma służyć wytyczeniu kierunków działania dla wszystkich podmiotów szczebla powiatowego zaangażowanych w realizację założeń pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy lub nim zagrożonych. Zaplanowane działania mają na celu poprawę sytuacji rodzin doznających przemocy, a także ochronę osób i rodzin zagrożonych tymże zjawiskiem.

Obowiązek przeciwdziałania przemocy w rodzinie spoczywa na samorządach lokalnych i jest również zadaniem własnym powiatu.

Nad prawidłową realizacją Programu czuwać będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej, które pełnić będzie rolę Koordynatora.

## 2.Podstawy prawne Programu

1. Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.920 z późn. zm.),
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.),
- 3) ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.218),
- 4) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277z późn. zm.),
- 5) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 6) Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kazimierskiego,
- 7) inne przepisy prawa właściwe dla zakresu prowadzonych spraw.

### 2. Definicje przemocy oraz specyfika zjawiska

Przemoc określona jest w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art2 pkt.2: „ilekroć w ustawie jest mowa o przemocy w rodzinie – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób , w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- **Jest intencjonalna** - czyli jest zamierzonym działaniem ukierunkowanym na osobę doznającą przemocy i ma na celu kontrolowanie jej i podporządkowanie.
- **Siły są nierównomierne** - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, osoba doznająca przemocy jest słabsza a osoba stosująca przemoc (sprawca) silniejsza.
- **Narusza prawa i dobra osobiste** – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, ogranicza podstawowe potrzeby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania (fizjologiczne, bezpieczeństwa) oraz narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku, itd.).
- **Powoduje cierpienie i ból** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody, doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że osoba ta ma mniejszą zdolność do samoobrony.



Zgodnie z tą ustawą osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy w formie: poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego, interwencji kryzysowej i wsparcia, a także ochrony przed dalszym krzywdzeniem.

#### 4. Rodzaje przemocy

Wyróżnić możemy następujące formy przemocy:

- **przemoc fizyczna** - może występować w postaci czynnej (klapsy, policzkowanie, popychanie, uszczyplenia, wykręcanie rąk, duszenie, ciosy nożem, bicie, kopanie, szarpanie, katowanie z użyciem wymyślnych narzędzi czy sposobów zadawania ran, usiłowanie lub dokonanie zabójstwa, przypalania i podpalania, wyrzucania przez okno, topienia, polewania substancjami żrącymi i wrzątkiem) lub w postaci biernej (zakazy np. mówienia, chodzenia, załatwiania potrzeb fizjologicznych, areszt domowy);
- **przemoc psychiczna** - izolacja, ograniczanie snu i pożywienia, narzucanie własnych sądów, wyzywanie, upokarzanie, zastraszanie, zmuszanie do przyglądania się szokującym scenom, brutalne niszczenie elementarnego poczucia bezpieczeństwa. W obrębie przemocy w więzach rodzinnych odnajdujemy wszystkie składowe tzw. „prania mózgu”, zjawiska bardzo często opisywanego w literaturze przedmiotu;
- **przemoc emocjonalna** - ciągle krytykowanie, poniżanie, obmawianie mające na celu zniekształcenie u ofiary obrazu własnej osoby i podważanie poczucia własnej wartości;
- **przemoc seksualna** - kontakt seksualny bez zgody partnera, zachowania seksualne wymuszane siłą, w tym pieszczoty. Zmuszanie do oglądania obrazów o treści seksualnej, poniżanie w sytuacjach intymnych;
- **przemoc ekonomiczna** - bezprawne finansowe wykorzystywanie i/lub kontrolowanie środków niezbędnych do utrzymania ekonomicznej niezależności ofiary. Zmuszanie jej do pozostawania w materialnej zależności, ograniczenie dostępu do wspólnych zasobów.
- **Zaniedbanie** – polegające na niezaspokajaniu potrzeb emocjonalnych i fizycznych, najczęściej osób dorosłych wobec dzieci ; niejednokrotnie wyraża się ona w odrzuceniu emocjonalnym dziecka, braku zainteresowania jego rozwojem, problemami, itp.

#### 5. Cykle i fazy przemocy w rodzinie

Przemoc nie jest jednorazowym zjawiskiem. Występuje jako zdarzenie o kilku lub kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej

prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie niezależnych faz zmiennych pod względem swej intensywności i czasu trwania:

**Faza I** - tworzenia i budowania napięcia, pojawiają się w niej doraźne i mało dotkliwe incydenty przemocy, dochodzi do usprawiedliwiania i minimalizowania zachowań przemocowych, akty agresji narastają. Ta faza może trwać od kilku tygodni do kilku lat.

**Faza II** - eksplozji i ostrych incydentów bicia i przemocy. W tej fazie dochodzi do coraz częstszych i „mocniejszych” zachowań przemocowych, agresja wymyka się spod kontroli obu stron. Akty przemocy w tej fazie mogą być zagrażające dla zdrowia i życia ofiary. Może dojść u ofiary do dysocjacji, co ułatwia przetrwanie bólu i grozy. U sprawcy może dojść do częściowej niepamięci zdarzeń. Bezpośrednim następstwem zakończenia agresji jest przeżywanie szoku i niemożność uwierzenia w prawdziwość tego, co się stało.

**Faza III** – w trzeciej fazie pojawia się wzmożona uprzejmość i skrucha. Dominuje poczucie winy i żalu. Sprawca obiecuje „nigdy więcej”. Zmiana w funkcjonowaniu sprawcy sprawia, że ofiara ma nadzieję na możliwość trwałej zmiany. Jednak zazwyczaj jest to złudne. Ofiary często tkwią w krzywdzącym związku latami.

## 6. Konsekwencje przemocy

Konsekwencje przemocy:

- a) zaburzenia zachowania
- b) zaburzenia psychiczne, w tym zaburzenia osobowości,
- c) zaburzenia psychosomatyczne,
- d) urazy,
- e) śmierć na skutek odniesionych urazów,
- f) zaburzenia organiczne mózgu,
- g) samobójstwa,
- h) problemy z nauką,
- i) uzależnienia.

Destrukcyjna siła zjawiska przemocy niszczy cały system rodzinny, odbiera poczucie bezpieczeństwa oraz możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny.

Stosowanie przemocy domowej ma swoje konsekwencje i odzwierciedlenie w społeczeństwie i kontaktach międzyludzkich. Z tego też względu istotne jest dążenie do zbudowania interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy.

## 7. Cechy charakteryzujące osoby doznające przemocy i osoby stosujące przemoc

Za pojawienie się przemocy w rodzinie odpowiedzialne są różne czynniki. Stąd podejmowane działania służące przeciwdziałaniu temu zjawisku też powinny mieć



zróżnicowany charakter i obejmować swym zasięgiem zarówno osoby doznające przemocy w rodzinie, jak i osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Do przemocy domowej może dojść w każdej rodzinie, występuje ona we wszystkich grupach społecznych, bardzo rzadko jest to jednorazowy incydent. Często jest początkiem całego ciągu aktów przemocy. Dodatkowo funkcjonujące jeszcze w społeczeństwie mity i stereotypy na temat małżeństwa, roli żony oraz dzieci utrudniają niesienie pomocy zarówno osobom doznającym przemocy jak i osobom stosującym przemoc.

Do najczęściej pojawiających się cech charakteryzujących osoby doznające przemocy należy.

**Bite osoby (głównie kobiety) charakteryzuje:**

- niska samoocena,
- wiara we wszystkie mity dotyczące związków przepelnionych przemocą,
- tradycyjne poglądy na rodzinę i dom jako najważniejsze wartości,
- przekonanie o własnej odpowiedzialności za sytuacje przemocy,
- silne poczucie winy i wynikające stąd cierpienie,
- doświadczanie licznych przejawów reakcji stresowej z dolegliwościami psychosomatycznymi włącznie,
- przekonanie, że nikt oprócz nich samych, nie jest w stanie pomóc im w rozwiązywaniu problemów domowych.

**Dzieci (ofiary/świadków przemocy domowej) charakteryzuje:**

- zablokowanie rozwoju właściwych dla wieku zdolności i umiejętności,
- trudności z opanowaniem podstawowej wiedzy w szkole,
- wypaczony wzorzec ról społecznych i rodzinnych,
- trudności w nawiązywaniu relacji i związków,
- objawy psychiczne i fizyczne (lęk, zaburzenia łaknienia i snu, depresja, nadmierna potrzeba uczuć, zamknięcie się w sobie, skargi somatyczne, obgryzanie paznokci, jękanie, myśli samobójcze),
- zachowanie pasywne albo agresywne,
- przenoszenie w dorosłość ubytków zaburzeń rozwojowych,
- powielanie wzorców wyniesionych z domu (mężczyźni stają się sprawcami, a kobiety wiążą się z partnerami, którzy je maltretują).

Do najczęściej pojawiających się cech charakteryzujących osoby stosujące przemoc należą

- niska samoocena,
- wiara we wszystkie mity dotyczące przemocy,
- tradycyjne poglądy na temat rodziny, tj. dominującej roli mężczyzny i stereotypowej, skoncentrowanej na domu, roli kobiety,
- obwinianie innych za swoje zachowania,
- patologiczna zazdrość,
- prezentacja cech „podwójnej osobowości”, co oznacza, że poza sytuacjami przemocowymi okazują wiele czułości, troski i dbania o swoje żony,
- częste używanie seksu jako formy agresji i sposobu na podniesienie własnej samooceny.

Zapobieganie przemocy, wymaga wieloaspektowych działań. Samo karanie osoby stosującej przemoc niewiele daje, gdyż nie zmienia jego sposobu myślenia i działania. Po odbyciu kary wraca on do domu i najczęściej podejmuje stary sposób zachowania wiążący się ze stosowaniem przemocy.

## 8. Diagnoza problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Kazimierskiego

Problem przemocy domowej dotyka osób różnej płci i wieku, pochodzących ze wszystkich warstw społecznych. Najczęściej ofiarami przemocy są dzieci, osoby okresowo lub trwale niepełnosprawne za względu na starość czy chorobę, a w szczególności kobiety – mimo tego, że ich zależność od innych nie jest tak oczywista, jak w przypadku dziecka czy osoby niepełnosprawnej. Stosowaniu przemocy towarzyszy często uzależnienie od alkoholu. W związku z tym należy zwrócić uwagę na fakt, iż osoby doznające przemocy to często osoby współuzależnione.

Diagnozę problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu kazimierskiego opracowano na podstawie danych będących w posiadaniu Centrum Pomocy, Policji, ośrodków pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych, GKRPA oraz raportów z monitoringu Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Powiat Kazimierski tworzy 5 gmin, w tym 3 gminy miejsko-wiejskie oraz 2 gminy wiejskie.

Zgodnie z danymi GUS liczba mieszkańców Powiatu Kazimierskiego wynosiła w kolejnych latach:

Rok (na dzień 31.12)	Liczba mieszkańców	w tym kobiet	w tym mężczyzn
2017	34 079	17 315	16 764
2018	33 921	17 242	16 679
2019	33 740	17 144	16 596
2020	33 038	16 799	16 239

W roku 2019 stan na dzień 31.12.2019r., 63,4% mieszkańców Powiatu Kazimierskiego było w wieku produkcyjnym, 12,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 24,4 % mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym. Średni wiek mieszkańca to 43 lata. Na dzień sporządzania Programu brak było jeszcze danych za 2020r.

Źródło/dane GUS

Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Kazimierzy Wielkiej liczba osób bezrobotnych w powiecie w kolejnych latach wynosiła:

Rok (na dzień 31.12)	Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy ogółem	w tym kobiet	w tym mężczyzn
2017	1312	627	685
2018	1222	617	605
2019	1077	545	532
2020	1248	618	630



Z analizy powyższych danych wynika, że w roku 2019 liczba osób bezrobotnych znacznie się zmniejszyła w stosunku do roku 2017, jednak w roku 2020 znowu wzrosła do 1248 osób. Wśród osób zarejestrowanych w PUP w 2020r. przeważali mężczyźni, chociaż tylko nieznacznie liczba mężczyzn przewyższała liczbę kobiet bezrobotnych i poszukujących pracy.

Bezrobocie, szczególnie długotrwałe pozostawanie bez pracy, związane jest zazwyczaj z obniżeniem standardu materialnego życia nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Nawet krótkotrwały okres bezrobocia nie pozostaje bez wpływu na kondycję psychiczną osób dotkniętych tym problemem. Długotrwałe bezrobocie wiąże się z nierzadko nieprawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców, alkoholizmem, przestępczością czy przemocą.

Diagnostując środowiska rodzinne zagrożone dysfunkcją w różnych sferach życia, nie można zapominać o osobach korzystających z pomocy oferowanej przez ośrodki pomocy społecznej.

Zarówno osoby jak i rodziny doznające przemocy są objęte przez ośrodki pomocy społecznej i Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w zależności od potrzeb różnymi formami pomocy.

**Powody, dla których przyznano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu kazimierskiego w latach 2018-2020 ogółem:**

Powody przyznania pomocy	Liczba rodzin 2018r	Liczba rodzin 2019r	Liczba rodzin 2020r
Bezrobocie	402	361	394
Ubóstwo	200	146	150
Długotrwała choroba	348	358	326
Niepelnosprawność	235	267	197
Bezradność w sprawach op-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	91	80	65
Potrzeba ochrony macierzyństwa	73	50	45
Alkoholizm	28	24	21
Przemoc w rodzinie	4	2	4
Bezdomność	15	14	15
Kłęska żywiołowa	3	38	1
Zdarzenie losowe	8	19	12
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	7	8
Sytuacja kryzysowa	4	8	8
Narkomania	0	0	0
Sieroctwo	0	0	1
<b>Ogółem</b>	<b>1422</b>	<b>1374</b>	<b>1247</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z OPS z terenu Powiatu Kazimierskiego



Bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność i ubóstwo, to główne powody udzielania przez ośrodki pomocy społecznej świadczeń, zazwyczaj w formie pieniężnej. Przemoc w rodzinie jako powód przyznania świadczenia jest dopiero na 12 miejscu.

**Powody, dla których przyznano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu kazimierskiego w roku na dzień 31.12.2018r. ogółem:**

Lp.	Powód przyznania pomocy	Gmina Kazimierza Wielka Liczba rodzin	Gmina Skalmierz Liczba rodzin	Gmina Czarnocin Liczba rodzin	Gmina Bejsce Liczba rodzin	Gmina Opatowiec Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	64	6	23	60	47
2.	Sieroctwo	0	0	0	0	0
3.	Bezdomność	3	2	0	7	3
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	2	19	5	22	10
5.	Bezrobocie	237	93	27	29	16
6.	Niepełnosprawność	99	43	31	25	37
7.	Długotrwała choroba	155	80	39	37	37
8.	Bezradność w sprawach op-wychowawczych i prowadzenia gos. dom.	19	27	22	13	10
9.	Przemoc w rodzinie	3	0	0	1	0
10.	Alkoholizm	5	1	3	16	3
11.	Narkomania	0	0	0	0	0
12.	Trudności w przystosow. do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	4	0	5	0
13.	Zdarzenie losowe	3	3	1	0	1
14.	Sytuacja kryzysowa	1	1	2	0	0
15.	Kłęska żywiołowa	3	0	0	0	0
	<b>OGÓLEM</b>	<b>487</b>	<b>279</b>	<b>153</b>	<b>215</b>	<b>164</b>

**Powody, dla których przyznano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu kazimierskiego w roku na dzień 31.12.2019r. ogółem:**

Lp.	Powód przyznania pomocy	Gmina Kazimierza Wielka Liczba rodzin	Gmina Skalmierz Liczba rodzin	Gmina Czarnocin Liczba rodzin	Gmina Bejsce Liczba rodzin	Gmina Opatowiec Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	46	5	15	51	29
2.	Sieroctwo	0	0	0	0	0
3.	Bezdomność	4	3	0	5	2
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	16	6	19	6
5.	Bezrobocie	242	95	20	24	5
6.	Niepełnosprawność	99	94	26	18	30
7.	Długotrwała choroba	171	91	36	28	32
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	20	20	19	14	7
9.	Przemoc w rodzinie	1	0	0	1	0
10.	Alkoholizm	9	1	3	11	0
11.	Narkomania	0	0	0	0	0
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	3	0	1	1
13.	Zdarzenie losowe	14	2	2	1	0
14.	Sytuacja kryzysowa	2	1	5	0	0
15.	Kłęska żywiołowa	26	0	0	10	2
	<b>OGÓŁEM</b>	<b>526</b>	<b>331</b>	<b>132</b>	<b>183</b>	<b>114</b>



**Powody, dla których przyznano świadczenia w poszczególnych gminach powiatu kazimierskiego w roku na dzień 31.12.2020r. ogółem:**

Lp.	Powód przyznania pomocy	Gmina Kazimierza Wielka Liczba rodzin	Gmina Skalbmierz Liczba rodzin	Gmina Czarnocin Liczba rodzin	Gmina Bejsce Liczba rodzin	Gmina Opatowiec Liczba rodzin
1.	Ubóstwo	49	7	14	52	28
2.	Sieroctwo	0	0	1	0	0
3.	Bezdomność	2	5	2	4	2
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	16	6	19	4
5.	Bezrobocie	232	96	21	33	12
6.	Niepełnosprawność	93	40	15	24	25
7.	Długotrwała choroba	161	86	23	27	29
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	21	16	8	4
9.	Przemoc w rodzinie	1	0	0	2	1
10.	Alkoholizm	7	1	4	9	0
11.	Narkomania	0	0	0	0	0
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	4	1	2	0
13.	Zdarzenie losowe	7	3	1	1	0
14.	Sytuacja kryzysowa	3	1	4	0	0
15.	Kłęska żywiołowa	10	0	0	0	0
	<b>OGÓLEM</b>	<b>480</b>	<b>280</b>	<b>108</b>	<b>181</b>	<b>104</b>

Źródło: opracowanie własne dane z OPS.

W roku 2020 na terenie Powiatu Kazimierskiego liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia jest porównywalna do roku 2018 i nadal ten powód jest dominujący przy korzystaniu z systemu pomocy społecznej. Kolejne powody to długotrwała choroba oraz niepełnosprawność.

Ponadto dane statystyczne uzyskane z Komendy Powiatowej Policji w Kazimierzy Wielkiej wskazują na występowanie wielu sytuacji kryzysowych w rodzinach związanych ze stosowaniem przemocy. Poniższa tabela przedstawia liczbę interwencji domowych w latach 2018-2020.



**Liczba interwencji domowych przeprowadzonych przez KPP w Kazimierzy Wielkiej w latach 2018- 2020**

rok	2018	2019	2020
<b>Liczba interwencji</b>	595	623	559

Źródło: opracowanie własne, dane z KPP w Kazimierzy Wielkiej

Interwencje domowe przeprowadzane przez policję nieodłącznie związane są z liczbą zakładanych Niebieskich Kart (w 2020 roku 20% interwencji domowych kończyło się założeniem Niebieskiej Karty).

**Liczba Niebieskich Kart sporządzonych przez Policję w poszczególnych Gminach na terenie Powiatu Kazimierskiego w roku 2020 (dane z KPP w Kazimierzy Wielkiej):**

Gmina Bejsce	– 11
Gmina Czarnocin	– 8
Miasto i Gmina Opatowiec	– 8
Miasto i Gmina Kazimierza Wielka	– 56
Miasto i Gmina Skalbmierz	– 28

Ogółem w roku 2020 Policja sporządziła na terenie Powiatu Kazimierskiego 111 Niebieskich Kart.

**Liczba Niebieskich kart sporządzonych w latach 2018-2020 na terenie Powiatu Kazimierskiego**

	2018	2019	2020
<b>Policja</b>	103	136	111
<b>OPS</b>	9	12	7
<b>Ogółem</b>	<b>112</b>	<b>148</b>	<b>118</b>

Źródło: opracowanie własne, dane z OPS i KPP w Kazimierzy Wielkiej

**Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie Powiatu Kazimierskiego w latach 2018-2020**

Zespół Interdyscyplinarny	2018	2019	2020
<b>Bejsce</b>	10	20	14
<b>Czarnocin</b>	10	13	8
<b>Opatowiec</b>	9	14	9
<b>Kazimierza Wielka</b>	64	67	58
<b>Skalbmierz</b>	19	34	29
<b>Ogółem</b>	<b>112</b>	<b>148</b>	<b>118</b>

Źródło/opracowanie własne – dane z Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych

### Liczba sporządzonych Niebieskich Kart przez świętokrzyską Policję w latach 2016- 2019

rok	2016	2017	2018	2019
Liczba wypełnionych niebieskich kart	3863	3600	3509	4187

Źródło: (ROPS - Raport z monitoringu za 2019 r. Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2021)

Liczba zakładanych Niebieskich Kart w roku 2019 wzrastała w stosunku do roku 2018 i to zarówno w Powiecie Kazimierskim jak i w całym Województwie Świętokrzyskim. Natomiast w 2020r. w Powiecie Kazimierskim liczba założonych Niebieskich Kart zmniejszyła się o 20% w stosunku do roku 2019.

Procedura „Niebieskiej Karty” służy nie tylko rozpoznaniu przemocy, rejestracji przebiegu zdarzenia i jego skutków oraz zaplanowaniu pomocy, ale jest także dokumentem wykorzystywanym w postępowaniu przygotowawczym wszczynanym wobec osoby stosującej przemoc w rodzinie oraz w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka (zazwyczaj nie ma przecież świadków przestępstwa). Jest również miernikiem zjawiska przemocy w rodzinie, ma również ułatwić osobom doznającym przemocy w rodzinie uzyskanie wsparcia oraz informacji na temat możliwości otrzymania specjalistycznej pomocy.

Z informacji zawartych w Raportach z monitoringu Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2018 i 2019 (na dzień sporządzenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2020r.) wynika, że według statystyk świętokrzyskiej policji, na terenie Województwa Świętokrzyskiego:

#### 1. Liczba osób wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wynosi:

##### w roku 2018

kobiety - 219- 6,2%  
 mężczyźni- 3304 - 93,6%  
 małoletni - 7 - 0,2%  
**ogółem - 3530**  
 w tym 2146 po alkoholu

##### w roku 2019

kobiety - 301- 7,2%  
 mężczyźni- 3887 - 92,5%  
 małoletni - 14 - 0,3%  
**ogółem - 4202**  
 w tym 2580 po alkoholu

#### 2. Najczęściej występującą formą przemocy jest : przemoc psychiczna, przemoc fizyczna, następnie przemoc innego rodzaju , w tym przemoc ekonomiczna i seksualna.

#### 3. Najczęściej osobami doznającymi przemocy są kobiety.

##### w roku 2017

kobiety - 3154 - 72,8%  
 mężczyźni- 574 - 13,3%  
 małoletni - 604 - 13,9%  
**ogółem - 4332**

##### w roku 2018

kobiety - 3093- 75,4%  
 mężczyźni- 527 - 12,8%  
 małoletni - 483 -11,8%  
**ogółem -4103**

##### w roku 2019

kobiety - 3682-77,4%  
 mężczyźni - 558- 11,7%  
 małoletni - 520-10,9%  
**ogółem - 4760**

#### 4. Większość osób, wobec których istnieje podejrzenie że zostały dotknięte przemocą zamieszkuje tereny wiejskie:

w roku 2018- 59%

w roku 2019 - 54%



### Liczba osób zagrożonych przemocą, które skorzystały z pomocy OPS

Ośrodek Pomocy Społecznej	2018	2019	2020
Bejsce	2	2	4
Czarnocin	1	2	1
Opatowiec	9	14	9
Kazimierza Wielka	111	40	77
Skalbmierz	25	17	8
<b>Ogółem</b>	<b>148</b>	<b>75</b>	<b>99</b>

Źródło/opracowanie własne – dane z ośrodków pomocy społecznej

### Rodzaj pomocy z jakiej najczęściej korzystały osoby dotknięte przemocą w rodzinie

Ośrodek Pomocy Społecznej	2018	2019	2020
<b>Bejsce</b>	- praca socjalna - pomoc finansowa - pomoc rzeczowa	- praca socjalna - pomoc finansowa - pomoc rzeczowa	- praca socjalna - pomoc finansowa - pomoc rzeczowa
<b>Czarnocin</b>	- pomoc finansowa	- pomoc finansowa	- pomoc finansowa
<b>Opatowiec</b>	- praca socjalna	- praca socjalna	- praca socjalna, - pomoc finansowa
<b>Kazimierza Wielka</b>	- praca socjalna, - pomoc finansowa,	- praca socjalna, - pomoc finansowa,	- praca socjalna, - pomoc finansowa,
<b>Skalbmierz</b>	- pomoc psychologiczna	- pomoc psychologiczna	- pomoc psychologiczna

Źródło/opracowanie własne – dane z ośrodków pomocy społecznej

### Liczba osób, które skorzystały z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej	2018	2019	2020
liczba osób	70	77	15
w tym:			
poradnictwo i terapia psychologiczna	35	35	15
poradnictwo dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą	13	7	0

Źródło/opracowanie własne – dane z Ośrodka Interwencji Kryzysowej



Z analizy powyższych danych można stwierdzić, że w roku 2020 znacznie zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Natomiast w roku 2020 w porównaniu do roku 2019 wzrosła liczba osób zagrożonych przemocą korzystających z pomocy ośrodków pomocy społecznej. W roku 2020 nie było żadnych osób objętych działaniami Programu korekcyjno-edukacyjnego, gdzie w 2019r. 5 osób przystąpiło do Programu z czego ukończyło go 3 osoby.

Liczba osób objętych działaniami Programu korekcyjno-edukacyjnego

Rok	2018	2019	2020
Liczba osób które przystąpiły do Programu	2	5	0
Liczba osób, które ukończyły Program	1	3	0

Źródło/opracowanie własne

## **9. Zasoby instytucjonalne funkcjonujące na terenie Powiatu Kazimierskiego w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej.
2. Ośrodki pomocy społecznej.
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
4. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
6. Policja
7. Sąd Rejonowy w Kazimierzy Wielkiej i Kuratorska Służba Sądowa.
8. Zespoły interdyscyplinarne.
9. Punkty konsultacyjne.

## 10. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji mocnych i słabych stron w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Kazimierskiego oraz badania szans i zagrożeń jakie mogą wystąpić podczas realizacji Programu.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"><li>- Istniejące i sprawdzone zaplecze kadrowe i instytucjonalne.</li><li>- Sprawdzone procedury Niebieskiej Karty.</li><li>- Kompetencje i zaangażowanie kadrowe.</li><li>- Wzajemne zaufanie do osób i instytucji.</li><li>- Chęć podniesienia kwalifikacji kadr działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li><li>- Gotowość współpracy instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Brak przepisów koordynujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w samorządach lokalnych.</li><li>- Niewystarczająca liczba szkoleń dla kadr w zakresie diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz metod pracy z osobami doznającymi przemocy i osobami stosującymi przemoc.</li><li>- Bierność świadków przemocy w rodzinie.</li><li>- Utrzymujący się w społeczeństwie stereotyp na temat zjawiska przemocy domowej (np. akceptacja swojej sytuacji przez osoby doznające przemocy lub, że to osoby doznające przemocy są odpowiedzialne za doświadczaną przemoc)</li></ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"><li>- Nowelizacje ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 roku.</li><li>- Ustawowy obowiązek tworzenia gminnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li><li>- Zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy w rodzinie.</li><li>- Dobre praktyki w zakresie realizowania programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li><li>- Możliwość pozyskania środków z budżetu państwa.</li><li>- Przychylność władz samorządowych.</li><li>- Gotowość do współpracy służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Niespójność przepisów prawnych dotyczących problematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</li><li>- Poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc w rodzinie.</li><li>- Brak możliwości skutecznej eksmisji osób stosujących przemoc w rodzinie.</li><li>- Mniejsze w środowisku wiejskim niż w miastach możliwości realizowania programów ochrony ofiar przemocy oraz programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie przemocy.</li></ul>



## 11. Cele Programu

Głównym celem Programu jest:

### **Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Kazimierskiego.**

Cele szczegółowe:

1. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:
  - sporządzanie diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie,
  - promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych,
  - upowszechnianie wzorców życia rodzinnego bez przemocy,
  - zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzicielskich.
2. Zwiększenie świadomości i wrażliwości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz zagrożeń wynikających z przemocy w rodzinie:
  - organizowanie konferencji i spotkań merytorycznych na temat przemocy w rodzinie,
  - współpraca ze szkołami w zakresie zwiększenia świadomości uczniów i ich rodziców na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
  - promowanie metod wychowawczych bez użycia siły.
3. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie:
  - tworzenie i realizacja programów terapeutycznych,
  - organizowanie zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży ukierunkowanych na zdobycie umiejętności radzenia sobie z sytuacją kryzysową,
  - uruchomienie telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży.
4. Podniesienie jakości świadczonych usług przez instytucje działające w sferze przemocy w rodzinie:
  - koordynowanie i doskonalenie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
  - dostosowanie i doposażenie pomieszczeń OIK i PPP do prowadzenia indywidualnych rozmów, terapii, spotkań grupowych,
  - stworzenie bazy internetowej na temat instytucji udzielających pomocy i wsparcia.
5. Zwiększenie dostępu do specjalistycznej pomocy i wsparcia dla ofiar przemocy:
  - prowadzenie poradnictwa i terapii psychologicznej,
  - prowadzenie poradnictwa prawnego,
  - prowadzenie pracy socjalnej z indywidualnym przypadkiem.
6. Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów bez użycia przemocy przez osoby stosujące przemoc w rodzinie:



- opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększenie udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym osób skazanych przez Sąd za przemoc w rodzinie.

7. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie:

- szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

## 12. Obszary działań Programu

Program będzie realizowany w następujących obszarach działań:

- 1) **diagnoza** – zebranie informacji i danych statystycznych na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Kazimierskim
- 2) **profilaktyka** – propagowanie zachowań sprzyjającym pozytywnym postawom w rodzinie oraz uświadamianie zagrożeń, jakie są skutkiem przemocy w rodzinie, a także promowanie wartości rodzinnych;
- 3) **edukacja** – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie, jego przyczyn i skutków, informowanie o możliwych formach wsparcia, specjalistyczne szkolenia dla pracowników instytucji i służb;
- 4) **interwencja** – przerwanie przemocy, ochrona osób zagrożonych przemocą, izolacja sprawców;
- 5) **wspieranie** – specjalistyczne poradnictwo dla rodzin dotkniętych przemocą, uświadamianie im praw i możliwości rozwiązania problemu; postawa wspierająca decyzyjność osób krzywdzonych w radzeniu sobie z problemem doświadczania przemocy; oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.

## 13. Adresaci Programu

1. Społeczność lokalna.
2. Osoby doświadczające przemocy w rodzinie:
  - a) dzieci,
  - b) współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
  - c) osoby niepełnosprawne,
  - d) osoby w podeszłym wieku.
3. Osoby stosujące przemoc w rodzinie.
5. Rodzice, dzieci, młodzież.
6. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących w obszarze przemocy w rodzinie.

## 14. Realizatorzy Programu

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej.
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kazimierzy Wielkiej.
3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kazimierzy Wielkiej.

4. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Kazimierskiego.
5. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Zespoły Interdyscyplinarne.
7. Policja.
8. Sąd.
9. Służba zdrowia.
10. Placówki oświatowe.

### **Koordinator Programu**

Koordinatorem Programu będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej.

### **15. Przewidywane efekty realizacji Programu**

- zmiana postaw społeczeństwa wobec zjawiska przemocy w rodzinie;
- usprawnienie koordynacji działań służb i instytucji zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- podniesienie kwalifikacji pracowników służb społecznych;
- ograniczenie przypadków przemocy w rodzinie;
- edukacja dzieci i młodzieży oraz dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- promowanie metod wychowawczych bez użycia siły;
- upowszechnienie informacji o instytucjach uprawnionych do udzielania pomocy w zakresie przemocy w rodzinie;
- podniesienie świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- zgromadzenie informacji i danych statystycznych na temat przemocy w rodzinie w Powiecie Kazimierskim.

### **16. Monitorowanie i sprawozdawczość**

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację w połowie oraz na koniec realizacji Programu.

## Imienny wykaz głosowania radnych Rady Powiatu Kazimierskiego

na sesji w dniu 29.03.2021 r.

Uchwała Nr XVI/145/2021 w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kazimierskim.

Lp.	Imię i nazwisko	Głos „za”	Głos „przeciw”	Głos „wstrzymujący się”
1.	Augustyn Marek	+		
2.	Bartosik Małgorzata	+		
3.	Basiak Robert	+		
4.	Bojanowicz Jerzy	+		
5.	Bucki Michał	+		
6.	Buła Beata	+		
7.	Głogowiecki Robert	+		
8.	Jakubas Zbigniew	-	-	-
9.	Knopek Tadeusz	+		
10.	Miszczyk Jarosław	+		
11.	Nawrot Janusz	+		
12.	Nowak Jan	+		
13.	Olejarski Marek	+		
14.	Stoksik Adam	+		
15.	Szczerba Michał	+		

Głosów „za”.....14.....

Głosów „przeciw”.....-.....

Głosów wstrzymujących się.....-.....

Podpis przeprowadzającego głosowanie.....M. Augustyn.....